

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПРВИ ОСНОВНИ СУД У БЕОГРАДУ
НОВИ БЕОГРАД
БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 16
Посл.бр. 20-П1-1893/12
Дана 04.12.2012. године

У ИМЕ НАРОДА

ПРВИ ОСНОВНИ СУД У БЕОГРАДУ и то судија Милијана Кнежевић, судија појединач, у парници из радног односа тужиље [REDACTED] [REDACTED], из Новог Београда, ул. [REDACTED] број 45/74, коју заступа Станимировић Весна, адвокат из Београда, ул. Тадеуша Кошћушка бр. 36/13, ДОМ ЗДРАВЉА [REDACTED], [REDACTED], ул. [REDACTED] број 30, ради исплате, вредност предмета спора 51.165,00 динара, након закључене усмене, главне и јавне расправе, одржане у присуству пуномоћника тужиље, донео је дана 04.12.2012. године следећу:

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ приговор недостатка пасивне легитимације туженог Дома здравља [REDACTED], **КАО НЕОСНОВАН.**

II УСВАЈА СЕ тужбени захтев тужиље [REDACTED] из Новог Београда, па се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени Дом здравља [REDACTED] из [REDACTED] да тужиљи на име неисплаћене јубиларне награде за 20 година рада проведених у радном односу, које је тужиља навршила у 2009. години, исплати износ од 51.165,00 динара, са законском затезном каматом почев од 01.03.2009. године па до коначне исплате, а у року од 15 дана од пријема писменог отправка пресуде.

III ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиљи исплати трошкове парничног

поступка у износу од **46.880,00** динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Образложење

Тужиља је дана 25.05.2012. године поднела тужбу против туженог. Постављеним тужбеним захтевом предложила је да суд обавеже туженог да тужиљи на име неисплаћене јубиларне награде за 20 година рада проведених у радном односу, које је тужиља навршила у 2009. години, исплати износ од 51.165,00 динара, са законском затезном каматом почев од 01.03.2009. године па до коначне исплате. У прилог основаности свог захтева тужиља је навела да је запослена код туженог на пословима стоматолошке сестре. Даље, навела је да је према одредби члана 107. став 5. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, послодавац дужан да запосленом исплати јубиларну награду за 10, 20, 30 и 35 година рада проведеног у радном односу. На основу члана 246. став 1. Закона о раду репрезентативни синдикат с једне стране и Влада Републике Србије с друге стране закључили су наведени колективни уговор који се непосредно примењује у здравственим установама чији је оснивач Република Србија а општи акти послодавца, овде туженог, правилник о раду као и уговор о раду не могу да садрже одредбе којима се утврђују мања права и неповољнији услови рада запослених од права и услова утврђених законом, Општим колективним уговором и овим Посебним колективним уговором. Одредбом члана 257. Закона о раду прописано је да министар може да одлучи да Посебан колективни уговор има проширене дејство па да се примењује и на послодавце који нису његови потписници, те се у овом конкретном случају ради о проширеном дејству наведеног Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, па се исти има применити и на туженог. Даље, тужиља је навела да сходно члану 107. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, прописано је да је послодавац дужан да запосленом исплати јубиларну награду, а тужени Дом здравља "Нови Београд" је послодавац. Тужиља је навела да има сазнања да је тужени исплатио јубиларне награде свим запосленима у Дому здравља "Нови Београд" осим запосленима у стоматолошкој служби, те је тиме запослене у стоматолошкој служби довео у неравноправан положај у односу на остале запослене. Тужиља је навела да из Одлуке Установог суда ИУо-181/2009 од 22.12.2011. године произлази да различити начин обезбеђивања средстава за рад Дом здравља не могу представљати основ за различит третман појединих категорија запослених у стоматолошкој здравственој заштити у једном истом правном лицу. Такође, навела је да је дана 01.01.2009. године навршила 20 година радног стажа па јој припада јубиларна награда у износу једне просечне плате у привреди у Републици Србији, а како се безуспешно обаћала туженог ради исплате, то предлаже да суд усвоји тужбени захтев у целости. Трошкове парничног поступка је тражила и определила.

Тужени је, у одговору на тужбу од 02.07.2012. године, навео да

оспорава тужбу и тужбени захтев тужиље у целости из разлога што у уговору о раду број 1561-1 од 15.11.2011. године који је тужиља закључила са туженим није предвиђено право на јубиларну награду, што је у складу са чланом 120. Закона о раду, који предвиђа да послодавац може да утврди својим општим актом, односно уговором о раду право на јубиларну награду и солидарну помоћ. Даље, навео је да је чланом 28. Закона о буџету Републике Србије за 2009. годину, предвиђено да се у 2009. години неће вршити обрачун и исплата према Одлуци о примени Општег колективног уговора на све послодавце на територији Републике Србије и Анексу I Општег колективног уговора, као ни обрачун ни исплата божићних, годишњих и јубиларних награда и других врста награда и бонуса предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима, за директне и индиректне кориснике средстава буџета Републике Србије, буџета локалне власти и организација за обавезно социјално осигурање. Обзиром да је тужени индиректни буџетски корисник, те да је Законом о буџету за 2009. годину забрањена исплата јубиларних награда за 2009. годину, када је тужиља и стекла то право, тужени сматра да је тужбени захтев тужиље неоснован, уз навод да је Посебан колективни уговор за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, који колективни уговор тужени као послодавац није потписао, објављен 28.05.2010. године, а ступио на снагу 05.06.2010. године. Такође, тужени је истакао приговор недостатка пасивне легитимације, обзиром да се исплата јубиларних награда врши на захтев Републичког фонда за здравствено осигурање, који за ту намену издава потребна средства и пребацује их на рачун Дома здравља, а на основу спискова запослених који су стекли услов за јубиларну награду и које је Дом здравља достављао РФЗО-у. На списковима које је тужени достављао РФЗО-у налазили су се и запослени у Стоматолошкој служби Дома здравља "Нови Београд" који су стекли неки од услова за добијање јубиларне награде. Предложио је да су одбије тужбени захтев у целости као неоснован. Трошкове парничних трошкава је тражио.

Суд је на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа појединачно, као и свих доказа заједно, све ценећи у смислу члана 8. ЗПП-а, утврдио следеће чињенично стање:

Међу странкама у поступку нису спорне чињенице да је тужиља у 2009. години остварила право на јубиларну награду за навршених 20 година радног стажа, као и да је износ који би јој припадао по том основу износ од 51.165,00 динара који износ представља просечну плату у Републици Србији.

Читањем Уговора о раду број 1561-1 од 15.11.2011. године, суд је утврдио да је тужиља у радном односу на неодређено време код туженог на радном месту стоматолошке сестре у Служби за стоматолошку здравствену заштиту.

Увидом у радну књижицу тужиље Алексић Љиљане, регистарског броја 04-113/1-1327, суд је утврдио да је тужиља Алексић Љиљана први пут засновала радни однос дана 12.05.1988. године код послодавца Војислава М Гачића – стоматолога, који радни однос је трајао до дана 15.04.1990. године.

Затим, утврђено је да је у периоду од 18.04.1990. године до 05.09.1992. године, тужиља радила у Дому здравља "Земун", па у периоду од 17.02.1994. године до 20.12.1994. године код послодавца Предузећа "МИЧ" ц.о. ДЕС д.д. Београд. У периоду од 21.12.1994. године до 31.08.1996. године, тужиља је била у радном односу у Самосталној стоматолошкој ординацији Манола Снежана, Београд. Суд је утврдио да је тужиља радни однос засновала код туженог Дома здравља "Нови Београд" дана 05.11.1996. године, који радни однос траје и данас.

Читањем дописа Републичког завода за здравствено осигурање број 1507-4 од 30.11.2011. године, суд је утврдио да чланом 6. Закона о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2011. годину ("Службени гласник РС" број 78/11) прописано да ће се у 2011. години обрачунати и исплатити јубиларне награде за запослене у здравственим установама који су испунили услове за остваривање овог права у 2009. години и 2010. години. Даље, утврђено је да ће Републички фонд за здравствено осигурање, у оквиру средстава опредељених Финансијским планом за 2011. годину и на основу закључених уговора о спровођењу и финансирању здравствене заштите за 2011. годину, пренети средства у оквиру накнаде за материјалне и остале трошкове здравственим установама примарне, секундарне и терцијарне здравствене заштите јубиларне награде запосленима за права стечена у 2009. години и 2010. години. Такође, утврђено је да је филијала Републичког фонда за здравствено осигурање дужна да од здравствене установе са свог подручја обезбеди податке о висини накнаде уговореним запосленима за јубиларну награду. Установа је дужна да приликом припреме података о потребним средствима за јубиларну награду поступи у складу са важећим прописима који уређују ову област – Закон о раду, Посебан колективни уговор за здравствене установе, Општи акт послодавца.

Увидом у податке о потребним средствима за јубиларне награде за запослене у стоматолошкој здравственој заштити за права стечена у 2009. години и 2010. години, утврђено је да у табели 1. под редним бројем 9. Алексић Јиљани, као уговореном запосленом, за 20 година радног стажа, као основа за исплату јубиларне награде, припада у бруто износу 56.168,00 динара.

Читањем Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, утврђено је да је чланом 2. наведеног колективног уговора прописано да се исти непосредно примењује у здравственим установама чији је оснивач Република Србија. Даље, одредбом члана 107. став 5. тачка 2. прописано је да је послодавац дужан да запосленом исплати јубиларну награду у износу од једне просечне плате у привреди у Републици Србији – за 20 година рада проведених у радном односу.

Читањем Одлуке о примени Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија број 110-00-581/2010-02 од 07.06.2010. године ("Службени гласник РС" број 36/10 од 18.06.2010. године), коју одлуку је донео Министар рада и социјалне политике Расим Љајић, суд је утврдио да је чланом 1. одлуке прописано да се Посебан

колективни уговор за здравствене установе чији је оснивач Република Србија примењује и на послодавце који обављају здравствену делатност а који нису учествовали у његовом закључивању.

Читањем Одлуке Уставног суда Србије ПУо-181/2009 од 22.12.2011. године, утврђено је да је Уставни суд нашао да се Посебни колективни уговор за здравствене установе чији је оснивач Република Србија непосредно примењује у здравственим установама чији је оснивач Република Србија, а колективни уговор код послодавца и правилник о раду, као и уговор о раду не могу да садрже одредбе којима се утврђују мања права и неповољнији услови рада запослених од права и услова утврђених законом, Општим колективним уговором ("Службени гласник РС" бр. 50/08, 104/08, 8/09) и Посебним колективним уговором. Даље, Уставни суд је мишљења да је за питање накнада за рад, односно плата запослених у стоматолошкој здравственој заштити у здравственим установама - јавним службама меродавни Закон о платама у државним органима и јавним службама и одговарајућа Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плате, донета на основу овог закона. Такође, Уставни суд је утврдио да одредбе Закона о раду и Закона о здравственом осигурању, које су наведене као правни основ за доношење оспореног Правилника, не утврђују овлашћење за управне одборе домова здравља да, у материјално-правном смислу, могу доносити акте којима уређују начин стицања и расподеле зарада појединим категоријама запослених у стоматолошкој здравственој заштити у дому здравља као здравственој установи. Утврђено је да је Уставни суд заузeo став да начин стицања средстава за рад стоматолошке службе у оквиру Дома здравља не може бити релевантан критеријум за уређивање питања начина стицања и расподеле зарада запослених у овом организационом делу Дома здравља, будући да Закон о платама у државним органима и јавним службама и Уредба која је донета на основу овог Закона предвиђају да запослени у здравственим установама (па и у стоматолошкој здравственој заштити) примају за свој рад плате, а не зараде, што значи да се плате као накнаде за рад запосленима не могу исплаћивати према правилницима, већ искључиво према Закону о платама у државним органима и јавним службама и одговарајућој Уредби. Стога, Уставни суд оцењује да различити начини обезбеђивања средстава за рад дома здравља не могу представљати основ за различито утврђивање накнада за рад ("зарада") поједињих категорија запослених у стоматолошкој здравственој заштити у једном истом правном лицу (дому здравља). Из наведеног, по оцени Суда, произлази да околност да здравствени радници пружају стоматолошке услуге које нису утврђене као право из обавезног здравственог осигурања не може мењати карактер накнаде за рад на коју, у складу са одговарајућим одредбама Устава Републике Србије, потврђеним међународним уговорима (Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима, Ревидирана Европска социјална повеља, конвенције Међународне организације рада бр. 100 и 111) и другим одговарајућим међународним документима, као и релевантним законима Републике Србије, имају право здравствени радници запослени у домовима здравља, па и запослени у стоматолошкој служби ових установа. Суд, такође, налази да никакав акт (инструкција, налог или упутство) Министарства здравља не може представљати ваљани правни основ за доношење Правилника којим се

уређују начин стицања и расподеле зарада одређеним категоријама запослених у здравственој стоматолошкој служби у дому здравља.

Одредбом члана 120. тачка 1. Закона о раду, прописано је да се општим актом, односно уговором о раду може да се утврди право на јубиларну награду и солидарну помоћ.

Одредбом члана 257. став 1. Закона о раду, прописано је да Министар може да одлучи да се колективни уговор или поједине његове одредбе примењују и на послодавце који нису чланови удружења послодаваца - учесника колективног уговора.

Одредбом члана 2. став 1. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, прописано је да се овај уговор непосредно примењује у здравственим установама чији је оснивач Република Србија. Ставом 2. наведеног члана, прописано је да колективни уговор код послодавца и правилник о раду и уговор о раду не могу да садрже одредбе којима се утврђују мања права и неповољнији услови рада запосленог од права и услова утврђених законом, Општим колективним уговором („Службени гласник РС”, бр. 50/08, 104/08 и 8/09) и овим уговором.

Одредбом члана 10. став 4. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, прописано је да се на права и обавезе која нису утврђена уговором о раду примењују одговарајуће одредбе закона и општег акта.

Одредбом члана 107. став 5. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, прописано је да је послодавац дужан да запосленом исплати јубиларну награду у износу од 50% просечне плате у привреди у Републици Србији - за 10 година рада проведених у радном односу; једне просечне плате у привреди у Републици Србији - за 20 година рада проведених у радном односу; једне и по просечне плате у привреди у Републици Србији - за 30 година рада проведених у радном односу; две просечне плате у привреди у Републици Србији - за 35 година рада проведених у радном односу.

Одредбом члана 6. Закона о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2011. годину (“Службени гласник РС” број 78/11), прописано је да се у члану 13. Закона о буџету Републике Србије за 2011. годину додаје став 2. који гласи: У 2011. години обрачунаће се и исплатити јубиларна награда запосленима који су испунили услове за остваривање овог права у 2009. години и 2010. години, а на основу евиденције запослених у наведеним годинама.

Одредбом члана 277. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да дужник који задочни са испуњењем новчане обавезе дугује, поред главнице, и затезну камату по стопи утврђеној законом.

Имајући у виду цитиране чланове и изведене доказе, суд је најпре ценио приговор недостатка пасивне легитимације изјављен од стране Дома здравља "Нови Београд", и нашао да је исти неоснован. Наиме, Република Србија као оснивач туженог Дома здравља "Нови Београд" је била обавезна да обезбеди средства за оснивање и почетак рада Дома здравља. Дом здравља као установа има својство правног лица те самостално одговара за све преузете обавезе. Исплату јубиларних награда врши сам послодавац – Дом здравља, тако што Републички фонд за здравствено осигурање за ту намену издава потребна средства и пребацује их на рачун Дома здравља, а на основу спискова запослених који су стекли услов за јубиларну награду и које Дом здравља доставља РФЗО-у. Како је чланом 6. Закона о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2011. годину ("Службени гласник РС" број 78/11), прописано да ће се у 2011. години обрачунати и исплатити јубиларна награда запосленима који су испунили услове за остваривање овог права у 2009. години и 2010. години, а на основу евиденције запослених у наведеним годинама, Дом здравља је, као послодавац, био дужан да јубиларне награде и исплати запосленима који су стекли услов у 2009. години. Стога је суд на становишту да између туженог и тужиље постоји материјално-правни однос из кога тужиља има право да од туженог потражује исплату јубиларне награде. Како је суд нашао да је приговор недостатка пасивне легитимације у односу на туженог неоснован, донео је одлуку као у ставу првом изреке ове пресуде.

Суд је, ценећи тужбени захтев у делу који се односи на исплату јубиларне награде за 2009. годину, пошао од члана 120. тачке 1. Закона о раду којим је исплата јубиларне награде предвиђена као могућност, а не као право из радног односа. Та могућност постаје, међутим, право ако се она утврди општим актом, односно уговором о раду. У овом конкретном случају, Посебним колективним уговором за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, прописано је да је послодавац дужан да запосленом исплати јубиларну награду. Како је Законом о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2011. годину ("Службени гласник РС" број 78/11), прописано да ће се у 2011. години обрачунати и исплатити јубиларна награда запосленима који су испунили услове за остваривање овог права у 2009. години и 2010. години, а на основу евиденције запослених у наведеним годинама, суд је на становишту да је тужени био дужан да тужиљи, која је испунила услове за исплату јубиларне награде у 2009. години, исплати ту јубиларну награду, а након добијања средстава од Републичког фонда за здравствено осигурање. Стога је суд нашао да тужиља спада у категорију лица којима припада право на јубиларну награду обзиром да је навршила 20 година радног стажа 2009. године.

Како је суд нашао да је тужбени захтев тужиље у делу који се односи на исплату јубиларне награде за 2009. годину основан у целости, те да је тужени као послодавац обавезан да исплати износ јубиларне награде, то је суд, заузимајући став и мишљење Уставног суда изнетог у Одлуци број ГУо-181/2009 од 22.12.2011. године, а применом члана 107. став 5. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија и члана 6. Закона о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2011.

годину, донео одлуку као у другом ставу изреке ове пресуде.

Имајући у виду да је тужени упао у доцњу са извршењем исплате јубиларне награде тужиљи, као новчаног потраживања, а како је суд нашао да је тужбени захтев тужиље основан, то тужиља има право и на законску затезну камату почев од 01.03.2009. године па до коначне исплате. Стога је суд, применом члана 277. став 1. Закона о облигационим односима, донео одлуку као у ставу другом изреке ове пресуде.

Суд је ценио и остале наводе странака и друге изведене доказе па је нашао да су исти без утицаја на другачије пресуђење у овој правној ствари.

Одлуку о трошковима парничног поступка суд је донео применом одредби из члана 153. и члана 154. Закона о парничном поступку, сходно успеху странака у спору, те је обавезао туженог да тужиљи надокнади трошкове парничног поступка у укупном износу од **46.880,00** динара. Исти представљају стварне издатке тужиоца и то: за два образложена поднеска у износу од по 9.000,00 динара, за судску таксу за тужбу износ од 3.940,00 динара, за судску таксу на пресуду 3.940,00 динара, за заступање од стране адвоката на два одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара. Ови трошкови су у свему одмерени применом важеће АТ и ТТ, а на основу вредности предмета спора.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против ове пресуде може се изјавити жалба у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде Апелационом суду у Београду, а преко овог суда.

СУДИЈА
Милијана Кнежевић с.р.

Тачна исправка тврди и оверава:

